

ลักษณะและสถานภาพของนักเรียนอาชีวศึกษาในโรงเรียนและวิทยาลัย
ตามโครงการเงินกู้เพื่อการพัฒนาอาชีวศึกษา

(NATURE AND STATUS OF VOCATIONAL STUDENTS IN THE
SCHOOLS AND INSTITUTES UNDER THE LOAN PROJECT FOR
THE IMPROVEMENT OF VOCATIONAL EDUCATION)

โดย

นางสาวไพรัตน์ วงศ์รุ่ง ค.บ. (จุฬา)

002203

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาบริหารและนิเทศการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๑๐

1 2215503x

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
ประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

นางสาว .....
.....

คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย อาจารย์ ดร.วิรัช กุมพาศ

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

บทคัดย่อ

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งหวังที่จะค้นหาลักษณะและสถานภาพโดยเฉพาะของนักเรียนอาชีวศึกษา เพื่อทราบว่า นักเรียนที่มาเรียนอาชีวศึกษานั้นคือใคร โดยสำรวจจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ทั้งหมด ในโรงเรียนและวิทยาลัยตามโครงการเงินกู้ ฯ ด้วยการใช้แบบสอบถามซึ่งครอบคลุมถึง รายละเอียดส่วนตัว ครอบครัว สมรรถนะผลทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา และเหตุผลในการเลือกเรียนวิชาชีพนั้น ๆ ผลของการสำรวจพบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนมากมาจากครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลาง ผลการเรียนในระดับที่ผ่านมาอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนส่วนมากชอบเรียนศิลปปฏิบัติ ศิลปศึกษา และวิทยาศาสตร์ ไม่ชอบเรียนคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ นักเรียนอาชีวศึกษาส่วนมากมีเกณฑ์ในการเลือกเรียนวิชาชีพ โดยพิจารณาจากความสนใจ ความสามารถในการเรียน การเงินของบุคคล ครอบครัว และความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อที่จะได้ทราบลักษณะเฉพาะของนักเรียนอาชีวศึกษาที่แท้จริง ควรจะได้ทำการสำรวจถึงลักษณะและสถานภาพของนักเรียนอาชีวศึกษาทั้งหมด ทุกระดับและทุกสาขาวิชาต่อไป

ABSTRACT

The purpose of this study was to reveal facts concerning the nature and status of vocational students to answer a question " Who Comes to Vocational Education and Why?"

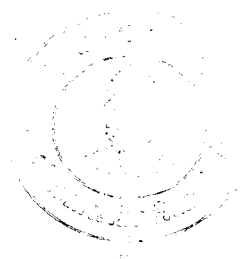
The population studied consisted of nearly 2750 Matayomsuksa 4 students from Trade and Industrial Schools and Agricultural Schools under the Loan Project for the Improvement of Vocational Education. The questionnaire was employed to collect data which covered these major points: (1) place of residence of students' parents, (2) parents' socio-economic data, (3) educational achievement in primary and secondary education, (4) selection criteria for their vocational lines.

Finding:- The residences of the majority of vocational students are in and around the province where schools are located. The family of the students are in middle economic status. The educational background of the majority of parents are primary education level. Most of vocational students obtained average grade from lower secondary education level. The students who selected trade and industrial education have been fond of practical arts and art studies while the students who took agricultural curriculum prefer science. Most of them chose vocational education and training from their particular consideration on interest, ability finance and the needs of the society.

กิติกรรมประกาศ

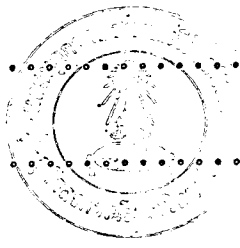
การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์หลายท่าน โดยเฉพาะ อาจารย์ ดร.วิรัช กุฑมศาสตร์ กรุณารับเป็นผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำและช่วยแก้ไขอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนมาร่วมกันนั้น อาจารย์ สุจิต เพ็ชรชอบ และอาจารย์ ประคอง กรรณสูต ได้กรุณาช่วยประสานงานและให้คำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจาก ท่านผู้อำนวยการ ท่านอาจารย์ใหญ่ อาจารย์และนักเรียนในวิทยาลัยและโรงเรียนตามโครงการเงินทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพศึกษา ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ จึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอระลึกถึงน้ำใจอันดีจากเพื่อนที่ไท่ทั้งกำลังใจและแรงกาย ช่วยวิทยานิพนธ์สำเร็จเป็นรูปเล่มครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
รายการตารางประกอบ	ข
รายการแผนภูมิประกอบ	ฅ
บทที่	
๑ บทนำ	๑
ที่มาของปัญหา	๑
ความมุ่งหมายของการวิจัย	๖
ขอบเขตของการวิจัย	๗
วิธีการวิจัย	๘
ข้อสันนิษฐานขั้นมูล	๑๑
คุณสมบัติของการวิจัย	๑๒
คำจำกัดความ	๑๒
การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	๑๘
๒ การพัฒนาอาชีพศึกษา	๒๑
การขยายตัวทางอาชีพศึกษา	๒๑
ความเป็นมาของโครงการเงินกู้ ฯ	๒๔
วัตถุประสงค์ของโครงการ ฯ	๒๕
การดำเนินงานของโครงการ ฯ	๒๕

บทที่

หน้า

๓	วิธีดำเนินงานและการรวบรวมข้อมูล	๓๑
	ประชากร	๓๑
	วิธีการรวบรวมข้อมูล	๓๔
	วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๔
	ภาคที่ ๑ รายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียนและครอบครัว	๔๔
	ภาคที่ ๒ สัมฤทธิผลทางการศึกษา	๔๔
	ภาคที่ ๓ สาเหตุในการเลือกเรียนวิชาชีพ	๑๐๗
๕	อภิปรายผลการวิจัย	๑๑๗
	อภิปรายผลการวิจัย	๑๑๗
	สรุปผลการวิจัย	๑๒๕
	ขอเสนอแนะ	๑๓๐
	ภาคผนวก	๑๓๓
	บรรณานุกรม	๑๕๖

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑-ก จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในโรงเรียนการช่างอุตสาหกรรม และจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	๓๔
๑-ข จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ในโรงเรียนและวิทยาลัยเกษตร กรรมและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	๓๕
๒-ก ภูมิลำเนาของนักเรียนในโรงเรียนการช่างอุตสาหกรรม	๔๖
๒-ข ภูมิลำเนาของนักเรียนในโรงเรียนเกษตรกรรม	๔๗
๓ ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและที่ ตั้งโรงเรียน จำแนกตามภาคการศึกษา	๕๑
๔ ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาของนักเรียนเกษตรกรรมและที่ตั้งโรง เรียน จำแนกตามภาคการศึกษา	๕๒
๕ ที่พักของนักเรียนจำแนกตามประเภทโรงเรียน	๕๕
๖ อายุของบิดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรม และของนักเรียนเกษตร กรรม	๕๗
๖-ข อายุของมารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและของนักเรียนเกษตร กรรม	๕๘
๗-ก การศึกษาของบิดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและของนักเรียน เกษตรกรรม	๖๑
๗-ข การศึกษาของมารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและของนัก	

	เรียนเกษตรกรรม	๖๒
๔-ก	อาชีพของบิดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๖๖
๔-ข	อาชีพของมารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๖๘
๕-ก	รายได้ของบิดาซึ่งประกอบอาชีพรับราชการของนักเรียนอาชีวศึกษา ..	๖๙
๕-ข	รายได้ของบิดาประกอบอาชีพค้าขายของนักเรียนอาชีวศึกษา	๗๐
๕-ค	รายได้ของบิดาที่เป็นเกษตรกรของนักเรียนอาชีวศึกษา	๗๑
๑๐	รายได้ของครอบครัวของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๗๒
๑๑	จำนวนบุตรที่อยู่ในความอุปการะของบิดามารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและของนักเรียนเกษตรกรรม	๗๔
๑๒	ผู้อุปการะการเงินในการเรียนของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและของนักเรียนเกษตรกรรม	๗๗
๑๓	การศึกษาของผู้อุปการะของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๗๙
๑๔	อาชีพของผู้อุปการะของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๑
๑๕	รายได้ของผู้อุปการะของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๒

๑๖	ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๒
๑๗	การเป็นบุตรลำค้ำที่ของบิดามารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๖
๑๘	ระดับการศึกษาของพี่น้องของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๐
๑๙	สถานภาพการสมรสของบิดามารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๒
๒๐	สภาพโรงเรียนในระดับประถมศึกษาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๔
๒๑	สภาพของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและของนักเรียนเกษตรกรรม	๘๕
๒๒	ผลการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๘
๒๓	การประเมินผลการเรียนในระดับประถมศึกษาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๘๙
๒๔	การประเมินผลการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม	๑๐๐
๒๕	ผลการสอบในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๑๐๒

ตารางที่	หน้า
๒๖	จำนวนนักเรียนในชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนการช่าง อุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม :..... ๑๐๒
๒๗	ความรู้สึกที่มีต่อการเรียนวิชาต่าง ๆ ในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน การช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม ๑๐๔
๒๘	ผลการสอบในหมวดวิชาต่าง ๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียน การช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม ๑๐๕
๒๙	ความรู้สึกที่มีต่อหมวดวิชาที่เรียนในปัจจุบัน ๑๐๖
๓๐	ผลการสอบในปัจจุบันของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียน เกษตรกรรม ๑๐๗
๓๑	ปีการศึกษาที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรม และนักเรียนเกษตรกรรม ๑๐๘
๓๒	โรงเรียนที่เลือกเรียนก่อนโรงเรียนในปัจจุบันของนักเรียนการช่าง อุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม ๑๐๙
๓๓	สาเหตุในการเลือกเรียนวิชาชีพ ๑๑๕
๓๔	อายุของบิดามารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียน เกษตรกรรม ๑๑๖
๓๕	การศึกษาของบิดามารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและ นักเรียนเกษตรกรรม ๑๑๗
๓๖	อาชีพของบิดามารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียน เกษตรกรรม ๑๑๘

ตารางที่

หน้า

๓๗	รายได้ของครอบครัวและจำนวนบุตรที่อยู่ในความอุปการะของ บิดามารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียน เกษตรกรรม	๑๔๘
๓๘	รายได้และจำนวนบุคคลที่อยู่ในความอุปการะของผู้อุปการะนักเรียน การช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๑๕๐
๓๘	ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนอาชีวศึกษาจำแนกตามการประเมิน ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว	๑๕๑
๔๐	การเป็นบุตรลำดับที่ในจำนวนบุตรทั้งหมดของบิดามารดาของนักเรียน การช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๑๕๒
๔๑	การประเมินผลการเรียนในระดับประถมและมัธยมศึกษาตอนต้น ของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๑๕๓
๔๒	ผลการสอบในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและจำนวนนักเรียนในชั้นเรียน	๑๕๔
๔๓	ปีการศึกษาที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและโรงเรียนที่เคยสมัครสอบ เข้าเรียนก่อนโรงเรียนในปัจจุบัน	๑๕๕

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่	หน้า
๑ - ก. จำนวนนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	๓๘
๑ - ข. จำนวนนักเรียนเกษตรกรรมและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	๔๐
๒ - ก. ภูมิลำเนาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมจำแนกตามโรงเรียน	๔๘
๒ - ข. ภูมิลำเนาของนักเรียนเกษตรกรรมจำแนกตามโรงเรียน	๕๐
๓ อายุของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและนักเรียนเกษตรกรรม	๕๔
๔ - ก. จำนวนบิดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและบิดาของนักเรียน เกษตรกรรมจำแนกตามระดับการศึกษา	๖๓
๔ - ข. จำนวนมารดาของนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมและมารดาของ นักเรียนเกษตรกรรม	๖๕
๕ ผู้อุปการะการเงินในการเรียนของนักเรียนอาชีวศึกษา	๗๘
๖ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนอาชีวศึกษาจำแนกตามการประเมิน ฐานะเศรษฐกิจ	๘๗
๗ ผลการสอบในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของนักเรียนอาชีวศึกษา	๘๗
๘ - ก. จำนวนนักเรียนการช่างอุตสาหกรรมที่เคยเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ	๑๑๑
๘ - ข. จำนวนนักเรียนเกษตรกรรมที่เคยเลือกเรียนวิชาอื่น ๆ	๑๑๓